

Barnbokslut 2025

Socialnämnden Centrum

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund och syfte	3
1.2	Viktiga begrepp.....	3
1.3	Fyra grundläggande artiklar	4
2	Barnbokslut	5
2.1	Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder	5
2.2	Nulägesanalys barnrättsarbetet	6
2.2.1	Förutsättningar för barnrättsarbetet	6
2.2.2	Styrkor i barnrättsarbetet.....	7
2.2.3	Utmaningar eller brister i barnrättsarbetet	8
3	Utvecklingsområden och åtgärder	10

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Barns rättigheter är mänskliga rättigheter och gäller alla barn utan åtskillnad. Barns rättigheter är individuella, vilket innebär att Göteborgs Stads verksamheter behöver ha kunskap om rättigheterna och ta hänsyn till barns olika förutsättningar. Att arbeta barnrättsligt innebär att tillgodose det enskilda barnets rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, inom det som är stadens uppdrag. Göteborgs Stad ska efterfråga barnets delaktighet samt utgå från barnets bästa. Barn är alla som är under 18 år enligt konventionen.

FN:s konvention om barnets rättigheter, kallad barnkonventionen, blev lag i Sverige 1 januari 2020.

I Göteborgs Stad gäller Barnrättsplanen sedan juni 2020 och alla nämnder och styrelser ska varje år göra ett barnbokslut.

Ett barnbokslut ger nämnder och styrelser en bild av förvaltningens eller bolagets arbete med barns rättigheter enligt barnkonventionen.

Det första barnbokslutet gjordes 2021 och har utvecklats sedan dess. Årets barnbokslut innehåller en uppföljning av föregående års utvecklingsområden och en nulägesanalys av förutsättningar för barnrättsarbetet i förvaltningen, styrkor och utmaningar eller brister utifrån barnkonventionens fyra grundläggande artiklar 2, 3, 6 och 12. Det ligger till grund för prioriterade områden och åtgärder för nästa år.

1.2 Viktiga begrepp

Här beskrivs viktiga begrepp i barnrättsarbetet som har olika innebörd.

Barnperspektiv: Den kunskap om barn som vuxna utgår från när de avser att göra något utifrån barnets bästa. Vuxnas perspektiv kan därför skilja sig från hur barnet upplever och förstår samma situation. Barnperspektivet är en färskvara som förändras över tid.

Barns perspektiv: När det gäller barnets perspektiv är det nödvändigt att ett barn fått uttala sig i den aktuella frågan. Det är det som visar sig för barnet som är det intressanta när vi pratar om barnets eget perspektiv. Genom att fråga efter barnets synpunkter levandegörs barnets eget perspektiv. Det handlar om det enskilda barnets synpunkter.

Barnrättsperspektiv: Utgångspunkten är FN:s barnkonvention. Barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga utgår från konventionens fyra grundläggande artiklar och övriga rättigheter i konventionen.

1.3 Fyra grundläggande artiklar

Grunden för barnrättsarbetet och barnbokslutet är de fyra grundläggande artiklarna i barnkonventionen:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Det betyder inte att det alltid ska vara utslagsgivande, även andra intressen kan ha samma eller större betydelse. Beslutsfattare ska dock ha i åtanke att barnets bästa inte bara är ett intresse bland andra, utan det är ett intresse som måste ges särskild vikt. Det ska också noteras att ett och samma beslut kan röra flera barn eller grupper av barn med olika intressen.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

2 Barnbokslut

Årets barnbokslut innehåller en uppföljning av föregående års utvecklingsområden och en nulägesanalys av barnrättsarbetet i förvaltningen samt prioriterade utvecklingsområden för att stärka barnrättsarbetet.

Barnbokslutet utgår från barnkonventionens fyra grundläggande artiklar 2, 3, 6 och 12. Barnbokslutet kan även inkludera arbete utifrån andra artiklar som är relevanta för verksamhetens uppdrag.

2.1 Uppföljning av föregående års utvecklingsområden och åtgärder

Nedan finns en kortfattad uppföljning av föregående års utvecklingsområden.

Utvecklingsområden från föregående år	Åtgärder	Status	Ev. kommentar
Säkerställa barn röst och barns delaktighet	Skriva barnutredningar samt fortsatt implementering av Signs of safety Förväntat resultat: Att barn har en högre delaktighet och är rättighetsbärare i sin egen process	Påbörjad	Implementering av Signs of Safety pågår. I detta ingår att utforska barn och ungas nätverk mer, vilket sannolikt bidrar att placeringar i nätverket har ökat över tid.
Fokusera på barnets plats i staden	Poängtera vikten av att barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser görs i stadsutvecklingen. Förväntat resultat: Möjliggör en stadsplanering som har barns bästa i fokus och som därigenom är långsiktigt hållbar.	Påbörjad	Under året har barnrättsperspektivet i stadsutvecklingsfrågorna stärkts i remisser samt i samverkansforum. Utvecklingsarbetet med barnkonsekvensanalyser har fortsatt och har under året lyfts i samhällsutvecklingsrådet för att ge aktuell bild samt stärka kunskap. Intervjuer med barn och unga har bidragit till analyser i samhällsplaneringen.

Utvecklingsområden från föregående år	Åtgärder	Status	Ev. kommentar
Höja kunskapen om barnrättsperspektivet	1. Fortsatt se över kunskapsunderlagen för att bättre kunna använda kunskap som sammanställs inom behovsanalyser. Förväntat resultat: Högre kompetens skapar bättre förutsättningar i arbetet. 2. Ta fram ett gemensamt underlag för bedömning av barnrättsperspektivet Förväntat resultat En gemensam bedömningsgrund för att säkerställa att vi har en gemensam definition av barnrättsperspektivet.	Påbörjad	Behovsanalyser har gjort det möjligt att identifiera grupper av barn som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda, och att i högre grad anpassa verksamheter för att nå dem. Analyserna har lett till konkreta förändringar som till exempel att två fritidslotsar har tillsatts. Ett gemensamt underlag för bedömning av barnrättsperspektivet saknas och behöver prioriteras 2026.
Utveckla samverkan kring vräkningsförebyggande arbete	Fortsätta att utveckla och stärka samverkan inom förvaltningen utifrån det förebyggande arbetet. Förväntat resultat: Att färre barnfamiljer blir avhysta och bostadslösa.	Påbörjad	Arbete har påbörjats för att införa en samverkansrutin som ska förbättra arbetssätt.
Arbete med barnkonsekvensanalyser	Kunskapsinsatser för att säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i alla beslut som kan påverka barn. Säkerställa att vi gör barnkonsekvensanalyser i omställningen till ny socialtjänstlag. Förväntat resultat: Att barns behov och rättigheter blir tillgodosedda i alla beslut samt även i insatser som ges utan behovsprövning.		Att säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i alla beslut är ett pågående arbete inom flera avdelningar. Exempelvis gör vi barnkonsekvensanalyser i vissa beslut avseende ekonomiskt bistånd och har med frågor om barnens situation i kartläggning och plan i arbetet med nyanlända. Avdelningen Vuxen och försörjningsstöd arbetar med implementering av barnkonsekvensanalyser i myndighetsutövning och att se och utreda barns situation i samband med bistånd.

2.2 Nulägesanalys barnrättsarbetet

Nulägesanalysen utgår från tre områden: förutsättningar, styrkor, utmaningar eller brister i barnrättsarbetet.

2.2.1 Förutsättningar för barnrättsarbetet

Arbetet med barnrättsperspektivet har goda förutsättningar genom en tydlig

styrning och ledning på både nationell och lokal nivå. Den nya socialtjänstlagen, barnkonventionen samt flera lokala strategier och metoder ger ett starkt mandat för barnrättsarbetet. Arbetet är väl förankrat i ledningen och utgör en central del av förvaltningens långsiktiga utveckling, med ett uttalat fokus på att sätta barn och unga i centrum.

Det finns en grundläggande kunskap om barnrättsperspektivet hos både medarbetare och chefer. Arbetet stöds av etablerade och kunskapsbaserade metoder och arbetssätt såsom BBiC, Signs of Safety, LÖSA samt The Charter för öppen ungdomsverksamhet, vilka är anpassade till gällande regelverk och aktuell forskning. Samtidigt är barnrättsarbetet en pågående process som kräver kontinuerlig introduktion, utbildning och kompetensutveckling för att säkerställa kvalitet och aktualitet.

När det gäller resurser har förvaltningen prioriterat tid och närvaro nära målgruppen, vilket stärker möjligheterna till delaktighet och inflytande för barn och familjer. Samverkan och samlokalisering mellan verksamheter som arbetar med förebyggande respektive biståndsbedömda insatser skapar bättre resursutnyttjande, ökad tillgänglighet och tryggare möten med barn och unga. Sammantaget finns en stabil organisatorisk grund, men förutsättningarna behöver kontinuerligt följas upp och utvecklas för att barnrättsperspektivet ska kunna upprätthållas över tid.

2.2.2 Styrkor i barnrättsarbetet

Förvaltningens barnrättsarbete präglas av en tydlig och genomgående ambition att sätta barnets bästa samt barnets delaktighet och behov i centrum. Arbetet förankras i strukturer, metoder och rutiner för att stärka barns rättigheter såväl inom det främjande och förebyggande arbetet som inom och myndighetsutövningen. Styrkorna i barnrättsarbetet har lett till att barns perspektiv i högre grad beaktas, att fler barn får tillgång till stöd och hjälp, och att arbetet med barnrätt har blivit mer systematiskt och kvalitetssäkrat.

Genom ett långsiktigt och systematiskt arbete med behovsanalyser har vi idag bättre kunskap om behov och förutsättningar för de individer vi är till för och förvaltningen utvecklar verksamheten utifrån de behov som framkommer. Vi ser att detta arbete har utvecklats i snabb takt. Behovsanalyserna har gjort det möjligt att identifiera grupper av barn och unga som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda, samt att anpassa våra verksamheter för att bättre nå dem. Exempel på konkreta förändringar i verksamheterna är att vi har tillsatt två fritidslotsar, utökade lovaktiviteter och helgidrott, fler och riktade föräldrastödsinsatser samt etablering av öppen förskola i Kallebäck. Ytterligare ett exempel är uppstarten av Mini-Marias Resursmottagning för att bättre kunna möta ungdomar med omfattande problematik och i behov av en sammanhållen vård, vilka inte kan omhändertas på samma sätt på ordinarie Mini-Mariamottagningar.

Förvaltningens medarbetare har i hög grad grundläggande kunskaper om barnrätt och strävar alltid efter att utgå från barnets perspektiv. Kompetenshöjande insatser, utbildningar och specialkompetens inom olika områden, exempelvis hedersrelaterat våld, sexuell exploatering och våldsbejakande extremism, stärker möjligheten att ge rätt stöd till barn och unga i riskzon. Exempelvis inom området försörjningsstöd finns nu medarbetare med specialkompetens inom barnrätt och på Etableringsenheten har barnrättsombud som fått fördjupad utbildning vilka håller i metodfrågor på enheten. Resursteamet för våldsbejakande extremism har stärkt kunskapen genom samverkan och utbildningsinsatser, vilket har lett till att fler unga i risk för radikalering uppmärksammas och får stöd. Verksamheten har också tagit fram en interaktiv utbildning riktad till skola och socialtjänst som syftar

till att barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck ska uppmärksammas och få stöd.

Metoder och arbetssätt som BBiC, Signs of Safety samt LÖSA används för att ge barn möjlighet att påverka beslut som rör dem. Barnets röst synliggörs i utredningar och uppföljning, och arbetsgrupper för barns delaktighet bidrar till att perspektivet beaktas i ärenden där barn och unga är aktuella för utredningar och insatser. Barnets bästa beaktas i allt större utsträckning genom att verksamheter förlägger mer av sin tid i miljöer där barn och unga finns, vilket skapar bättre förutsättningar att fånga upp deras behov och perspektiv i vardagen. Förvaltningen genomför också flera olika informationsinsatser till både professionella och till föräldragrupper för att kunna nå utsatta barn och de grupper som kanske inte själva söker sig till socialtjänsten för att söka stöd.

Samverkan är grundläggande i förvaltningens arbete och förvaltningen medverkar i flera olika strukturer för både intern och extern samverkan. Dessa strukturer stärker möjligheterna att upptäcka behov tidigt, fördela resurser mer träffsäkert och bidra till att barn får de insatser som behövs. För att stärka samverkan och möjligheterna för rätt stöd till målgrupperna barn och unga i riskzon samt vuxna personer berörda av våld i nära relationer har förvaltningen socialsekreterare i samverkan med polismyndigheten. För samma målgrupp har förvaltningen representanter inom den nystartade BoB-strukturen (Barn och unga i organiserad brottslighet). Andra exempel på samverkansstrukturer är det familjecentrerade arbetssättet, Barnahus, Mini-Maria och Regionalt stödcentrum heder. Under året har förvaltningen också inlett samverkan med en barnavårdscentral inom förvaltningens spädbarnsverksamhet.

2.2.3 Utmaningar eller brister i barnrättsarbetet

Förvaltningens arbete utifrån barnrättsperspektivet försvåras av personalomsättning och svårigheter att rekrytera ny personal med tillräcklig erfarenhet. Det innebär en risk att kunskap och erfarenheter försvinner. Det innebär en utmaning i att löpande kompetensförsörja förvaltningens personal, oavsett tidigare erfarenhet och kunskaper, för att hålla barnrättsperspektivet levande och uppdaterat. Att exempelvis arbeta med ärenden där det förekommer hedersrelaterat våld och förtryck är komplext och svårt och det är särskilt svårt att upprätthålla nödvändig kompetens vid personalomsättning.

Förvaltningen kan generellt bli bättre på att genomföra barnkonsekvensanalyser vid omorganisationer och andra större förändringar samt att sådana genomförs på ett mer strukturerat sätt. Vi ser att det finns behov av att fördjupa kunskapen både om barnkonventionen och hur barnkonsekvensanalyser kan göras. Det kan finnas målkonflikter mellan barnkonventionen och annan lagstiftning. Det kan exempelvis vara svårt att höra barnens åsikter i alla frågor som rör barnet vid biståndsbeslut gällande ekonomiskt bistånd då barn inte ska behöva bära ansvar för familjens ekonomi.

Förvaltningen behöver på olika sätt stärka arbetet att nå barn och unga med funktionsnedsättningar som är extra utsatta för olika typer av sociala problem och riskerar i högre grad än andra barn att fara illa. En utmaning är att det finns grupper av barn och unga som vi har svårare att nå både i myndighetsutövningen och i det förebyggande arbetet och det är en utmaning att planera för insatser som matchar målgrupper vi inte når lika ofta.

Trots att det finns strukturer för samverkan internt och externt för att tillgodose barns rättigheter och skapa helhetsperspektiv i samverkan finns det också utmaningar i samverkan med andra. Exempelvis påverkas samverkan med viktiga aktörer av organisations- och resursförändringar, vilket kan leda till att

förutsättningarna för att barn får sina rättigheter tillgodosedda och att ett helhetsperspektiv skapas försämras. Andra utmaningar i samverkan är att vi kan se tendenser till att personal som arbetar med barn och unga i förskola och skola upprätthåller hedersnormer, vilket försvårar eller till och med omöjliggör att utsatta barn och unga får det stöd de har rätt till.

Jämfört med andra socialförvaltningar har Centrum många fler aktörer att samverka med som möter barn och familjer, såsom fler BVC, vårdcentraler, förskolor och skolor. Fler aktörer innebär utmaningar i samverkan för att barn och familjer inte ska falla mellan stolarna. Centrum har däremot färre aktörer när det kommer till öppna förskolor och familjecentraler, samtidigt som Centrum är det stadsområde med flest antal små barn i åldern 0-2 år.

Förvaltningen ser också utmaningar i externa faktorer som framåt ur ett bredare samhällsperspektiv kan påverka förutsättningarna för barnrättsarbetet negativt, och som riskerar att få negativa följder för ett tillitsskapande arbete i samspel med barn och unga. I nuläget finns det flera förslag om mer repressiv lagstiftning, såsom sänkt straffbarhetsålder, ungdomsfängelser och längre häktningstider för barn, vilket innebär betydande inskränkningar i barns rättigheter. En mer repressiv lagstiftning skulle kunna innebära att socialförvaltningarna måste utföra insatser som vi ser inte har barns bästa i fokus.

3 Utvecklingsområden och åtgärder

Identifierade utvecklingsområden för nästa år och åtgärder finns i tabellen nedan.

Prioriterade utvecklingsområden	Åtgärder	Förväntade resultat
Utveckla möjligheterna till barn och ungas delaktighet	Använda barns och ungas erfarenheter och synpunkter som underlag för beslut.	Fler insatser som matchar barn och ungas efterfrågade behov vilket leder till att barn och unga i högre utsträckning får sina behov tillgodosedda. Åtgärden förväntas också leda till ökad tillit till socialtjänsten.
Att ha barnet och/eller den unge i fokus	Utöka uppsökande och relationsskapande arbete. Genom att systematiskt vara närvarande i miljöer där barn och unga befinner sig (till exempel skola, fritidsverksamhet och offentliga mötesplatser) samt i samverkan med andra aktörer nå grupper som i dag inte kommer i kontakt med verksamheten. Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs som en fast del i planering, utveckling och beslut som berör barn och unga.	Ökade möjligheter att kunna erbjuda stöd, vägledning och lotsning till barn, unga och deras föräldrar. Bättre kunskap om barn och ungas behov samt synliggöra konsekvenser för olika grupper inom målgruppen. Detta leder till tydligare prioriteringar, effektivare insatser och att fler får tillgång till rätt stöd i rätt tid.